Sayı: 67

Amcabey

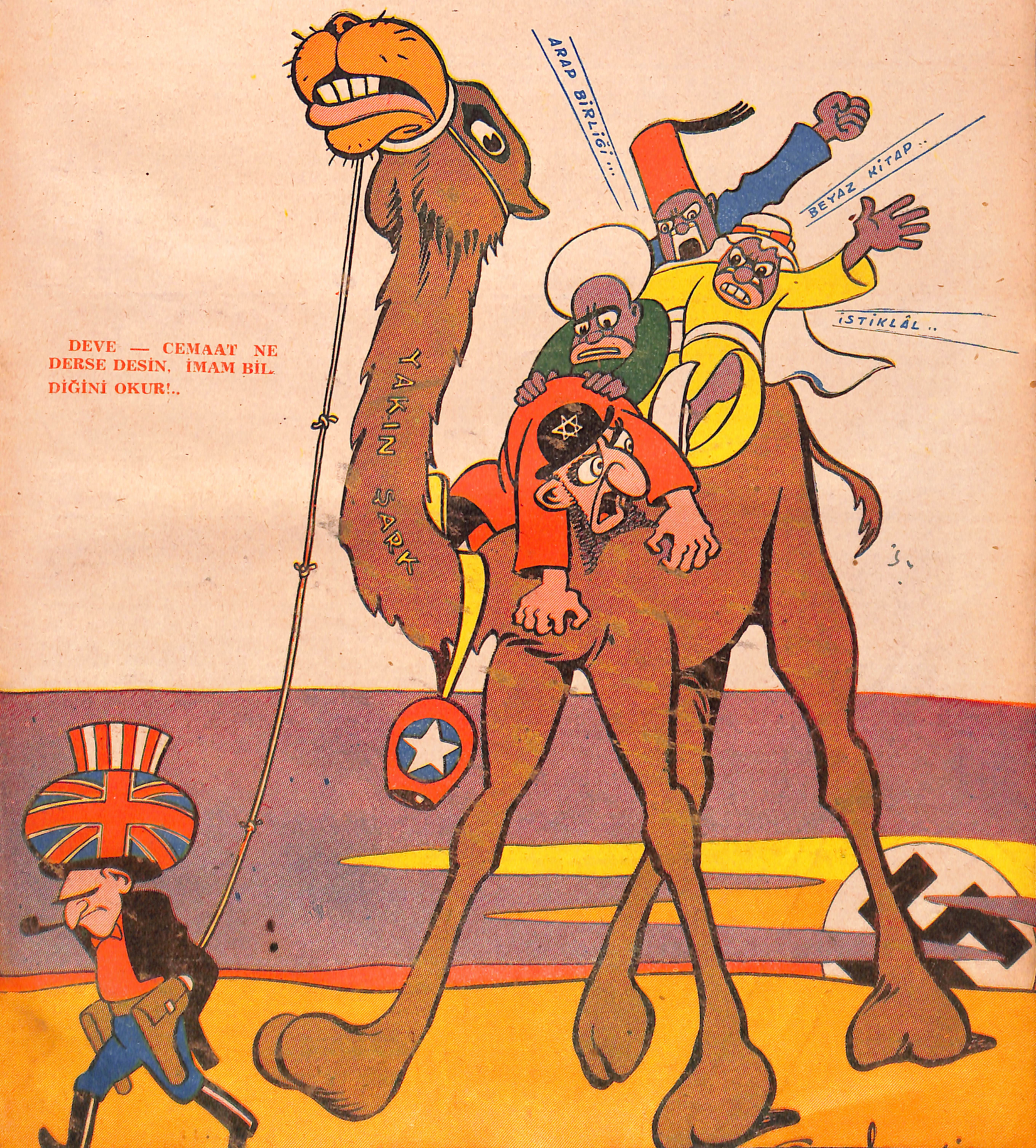

DEVE — CEMAAT NE DERSE DESİN, İMAM BİLDİĞİNİ OKUR!..

Amcabey POSTASI

Sevgili okuyucularım,

Son zamanlarda herkesin derdi mi arttı; yoksa bizde okuyucularımızın dertlerine ortak olmıya liyakat mi çoğaldı; her nedense, masanın üstü, ceplerim her gün okuyucu mektuplarile dolup taşıyor. Hepsi de her konudan sualler sorup cevap istiyor.. Hem de acele!..

Bu mektupları cevaplandırmak üzere, ilk sayımızdanberi gazetemizde bir sütun açmış bulunuyoruz. Fakat, maşallah bunları bir sütunla, iki sütunla karşılamak ne mümkün!.. Her hafta mecmuamızı bu soru ve cevaplarla doldurursak yine yetişemeyiz. Tabiî buna da imkân yok!.. Bu ihtiyacı, bir sahife tahsis etmekle karşılamayı düşündük ve bu sayımızdan itibaren ikinci sahifemizi yalnız sevgili yeğenlerimizin soru ve isteklerine ayırdık!..

Cevaplarımız mutlaka bir yara ya merhem olmak iddiasında değildir. Fakat unutmamalıdır ki, biz okuyucularımızın başını karışık «fikir ve sanat» tütsülerile şişirmektense küçük ve açık lâfelerimizle ferahlandırmayı kendimize iş edinmiş ve bunun için on sekiz milyon yeğenin «Amcabey» i olmak bahtına ermiş insanız.. Cevaplarımıza kattığımız nükteler dokunaklı bile olsa hoş görülmelidir!

«AMCABEY»

● Manisa, Niyazi Avlar'a:

A. — Gönderdiğiniz karikatürün nüktesi güzel, siyah mürekkeple de yapmışsınız, fakat resim pek karmakarışık. Küçültüp basınca büsbütün karışacak. Resimlerinizi biraz daha itina ile ve sade çizgilerle yapın.

● Rasim Örnek imzasile karikatür gönderen okuyucumuza:

A. — Beni dinleyin de siyasî karikatür yapmaktan vazgeçin dostum!

● Ayhan Hatunoğlu:

— Tanıdık bir arkadaş vardı. Zavallı âşık olmuş. Kendisi 17 yaşında, sevgilisi 18!.. İş fenaya varınca evlendiler. Buna ne dersin Amcabey?

A. — Kutlu olsun derim tabiî!.. Ancak sevgililerin darda kaldıkları için evlenmelerini beğenmedim. Evlenmenin en iyisi evlenmek için evlenmektir.

● İzmir, A. Sabih:

— Bir kızla üç senedir sevişiyorum. «Seni ebediyen beklerim» dedi. Fakat şimdilik ayrı memleketlerdeyiz. Hep iftira atıyor. Sebebi nedir Amcabey?

A. — Nişanlanmaların, hattâ evliliklerin bir kaç ay sürdüğü zamanda sizin üç sene, bıkmadan sevişmeniz gıpta edilecek bir talih eseridir. Fakat ayrı memleketlere düşünce sevgilinizin size iftira atması garip!.. Eğer bu hareketi ile sizi başından savmak istiyorsa artık ondan hayır beklemeyin bayım!.. Gözünden ırak olunca gönlünden de ırak olmuşsunuz demektir.

● Ankara, Macit Alarslan:

— Şu drahoma usulü bizde de âdet olamaz mı dersiniz?..

A. — Siz açıkgöz bir delikanlıya benziyorsunuz!.. Bu fikriniz belki bir çok erkeklerin hoşuna gidecektir amma, hiç bir para kesesi, bir kızın yeni eve getireceği sevgi, şefkat, dirlik ve düzenlik kadar bir erkeği mesut edemez, buna inanın!

● İstanbul, Züfer Etiş:

— Ben taşradan geldim. Her akşam eve gelince çocuklarım «Baba memleketten haber var mı?» diye sorarlar. Haber olduğu zaman ne cevap, olmadığı zaman ne cevap vereyim Amcabey?

A. — Lâf torbaya girmedi ya bayım, tatlı tarafından bir şeyler söyleyiverin!

● Ortaköy, M. E. H. :

— Üç yıl önce bir kızla seviştik nişanlandık. Fakat altı ay sonra ayrıldık. Ailem beni tanımadığım bir kızla nişanladı. Halbuki ben altı aydır bir kıza âşıkım. Şimdi ailemi kıramıyacağım gibi sevgilimden de ayrılamıyacağım. Ne yapayım dersiniz?

A. — İlk sevgilinizden nişanlandığınız halde ayrılabildiğinize bakılırsa ikincisinden de ayrılmanız pek zor olmıyacağa benziyor. Ama en iyisi arzunuzu tatlı dille ailenize anlatmaktır. Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır! Sakın hem nişanlıyı, hem sevgiliyi idare etmiye kalkışmayın. Sonra iş büsbütün sarpa sarar.

● Mersin, Ferhan Taşovas'a:

A. — 1 — Nasreddin hocanın bir çok fıkraları yaşadığı çağın âdet ve geleneklerini ifade eder. Bunlara bakarak merhumun Timurlenk devrinde yaşadığına inanmak lâzımgelir. 2 — 61 sayılı mecmuamızı idarehanemizden tedarik edebilirsiniz. 3 — Yazdığınız şiirleri haftalık, edebî mecmualardan her hangi birine gönderiniz. 4 — Yeni yetişen fırça ve kalemlere tâ ilk sayımızdanberi sehifelerimizde yer vermekteyiz. Yarın bizim yerimizi tutacak olanları nasıl ihmal ederiz?.. Hattâ bu maksatla bu sayımızdan itibaren heveskârlara mahsus tam bir sahife ayırıyoruz. Hodiri meydan!. Yeter ki gönderilecek eserler küçük ve mizahî ola!..

Okuyucu istekleri:

— Hiç biri ayağıma uygun gelmedi.. Acaba ayağım mı büyük, bunlar mı küçük?..

— Akşam 1942 —

(İstiyen: Edirne, Muhlis Atan)

HEDİYELİ MÜSABAKAMIZA gelen cevapların kabul müddeti dün bitti. Neticeyi

Gelecek sayımızda bildireceğiz, bakalım «Amcabey» nasıl çiziliyor ve şekerleri kimler kazanacak?..

11 MART 1944

İDARE YERİ :
Gağaloğlu, Halkevi sokağı
CUMHURİYET Matbaası

Posta kutusu: İst. 555
Telefon : 24290

AMCABEY

CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR
SİYASÎ MİZAH MECMUASI
Müessisi :
CEMAL NADIR GÜLER

Cilt : 3 - Sayı : 67

FİATI, HER YERDE
10
KURUŞTUR.

ABONE ŞARTLARI:
YURT İÇİ : Bir seneliği 500 Kş. Altı aylığı 250 »
YURT DIŞI : Bir seneliği 900 Kş. Altı aylığı 500 »

Dev Aynası

ASRÎ MUSKA!

Bazı okumuş gençlerin hallerinden memnun görünmediklerine sık sık şahit oluyoruz.

— Benim filân Avrupa üniversitesinden diplomam var. Neden filânca adama nazaran daha aşağı hayat şartları içinde ömür tüketeyim? Ben daha üstün mevkilere lâyık değil miyim? Gençliğime ve bilgime yazık ediyorlar!

Bu tarzda şikâyetleri çok dinlemişimdir.

Fakat gençler haksızdırlar. Ellerindeki yaldızlı kâğıda istedikleri kadar kıymet verilmediğini iddia ettikleri memleketimizde maalesef diplomaya lüzumundan bile fazla itibar gösteriliyor.

Diploma nedir? Bir kaç senelik bir tetebbudan sonra bir adamın muayyen bilgilere dair bir takım imtihanlar verdiğini gösteren bir vesikadan başka bir şey mi? Bu vesika o adama olsa olsa muhtelif faaliyet sahalarında kendini deneme imkânını bahşedebilir. Üsttarafı hayat mücadelesinin değişmez kanunlarına tâbi olmıya mahkûmdur. İlk mektep diploması, bir çocuğa orta mektebe girmek hakkını verir. Orada muvaffakiyet kazanması için bir garanti teşkil etmez. Hukuk Fakültesini bitiren bir genç, elindeki kâğıt sayesinde içtimaî bünyemizde bir iş başarmak imkânlarına kavuşmuştur. Yoksa diploma bir imtiyaz değildir.

Bu hakikati bizden daha iyi idrak eden memleketlerde diplomaya hiç bir kıymet verilmez. Herşeyden önce iş ve kabiliyet mevzu bahs olduğuna göre, hangi sahada olursa olsun seçilecek unsurlar için daima yeni eleme imtihanları ve konkurlar açılır. Bizde ise diploma ile muskayı biribirine karıştırıp, yaldızlı kâğıtta bir nevi mistik kudret arıyan zihniyetlere hâlâ raslıyoruz. İşte bilhassa bu zihniyetle mücadele etmiye ve onu yenmiye mecburuz. En korkunç profesörler karşısında, iki litrelik ter pahasına da elde edilmiş olsa, koynumuzdaki diplomanın maddî ve mânevî hüviyetimize hiç bir şey ilâve edemiyeceğini bilmeliyiz.

Nadir Nadi

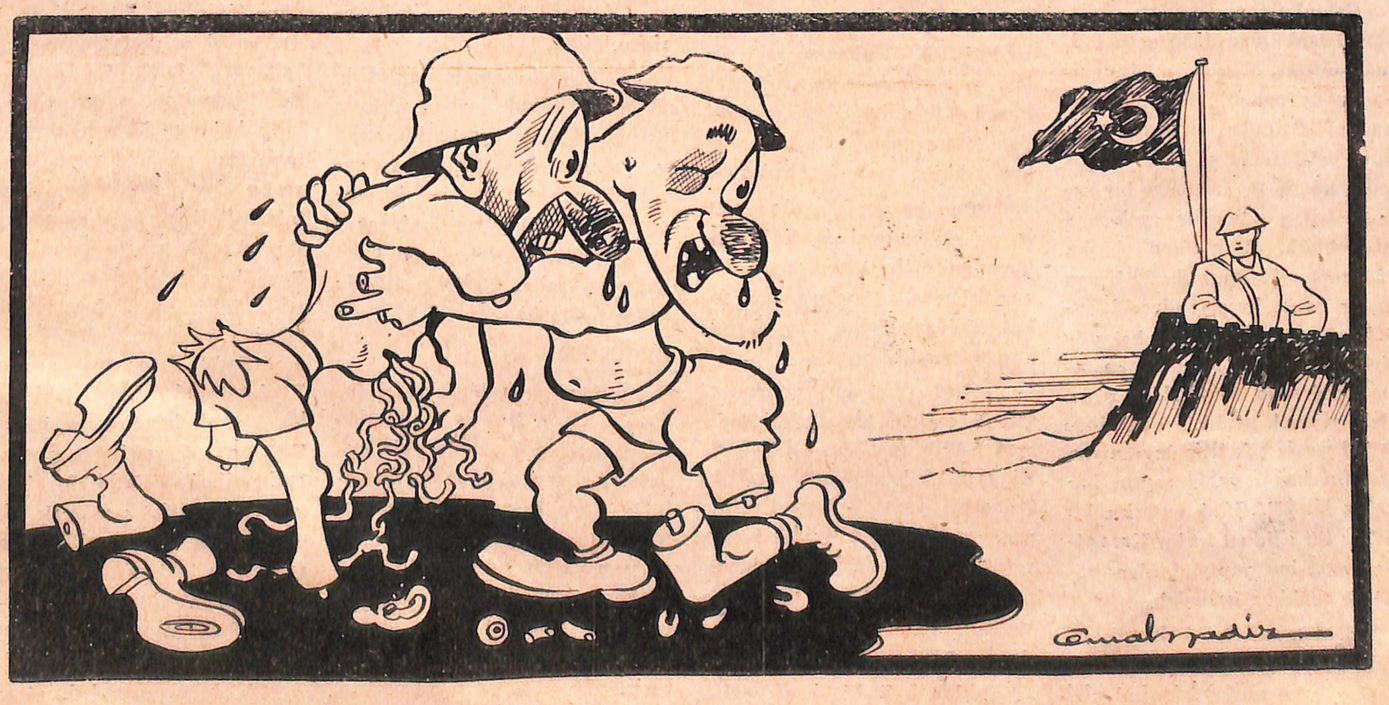

Savaşçılar — Şu delikanlı neden döğüşe girmiyor bilmem?!..

— Kibrit kutularının bir yüzlü yapılmasındaki hikmeti bir türlü anlıyamadım!..
— Anlamıyacak ne var birader, bir yüzlüler iki yüzlülerden daha kolay yanar!..

ANKARADAN

HANGİSİ UCUZ?

İstanbuldan gelenler, Ankarayı İstanbuldan daha ucuz bulmaktadırlar. Malûm ya İstanbulda pabuç pahalı!.. Halbuki Ankarada 42 liradan yukarıya kundura yok. Hani şu dört parmak kalın kösele ile taşınmaz bir hale getirilen pabuçlar yok mu, işte onlar!.. Bunlardan başka 12 liradan tutunuz da 20 liraya kadar herkesin giyebileceği ayakkapları burada bol bol vitrinlerde duruyor. Gömlek, çamaşır vesaire de İstanbuldan ucuz. Hele yiyecek maddeleri üzerinde Belediyemiz çok titiz davranıyor. Esnafın haddi varsa sapsın bakalım hileye!.. Şırak ensesine bir sille!.. Bu sille şu bizim Karagözün ensesine yapışanlardan değil de makbuz halinde!..

Bazı misafirler Ankarada ev bulamadıklarından şikâyet ediyorlar, ama acaba İstanbul gibi yazlığı kışlığı pek bol olan yerde bir ev bulmak daha mı kolay?

MEVZU KITLIĞI!

Allah ömürlerini uzun etsin, şu meşhur muharriri tanıyan gazetecilerimiz pek çoktur. Onlar da bilirler ki son zamanlarda «Şeyhülmuharririn» diye anılan Mahmut Sadık eline kalemi alır almaz sütunlarca yazı yazan ve her bahiste kalem oynatan bir muharrirdi. Yazılarının çoğu Sabah gazetesinde çıkmıştır. Matbaaya gelir gelmez hemen cebinden tomar tomar yazılmış yazıları çıkaran ve mürettiphaneye veriveren bu zat bir gün matbaaya eli boş gelmiş. Vakti gelince mürettipler patrona haber vermişler: « — Herşey tamam fakat Mahmut Sadık bey henüz yazı vermedi!»

—Ne?.. Yazı mı vermedi ? Çabuk çağırın bana... Ve Mahmut Sadık merhum elinde yazılmış dört beş kâğıtla gelmiş. Patronun yanında başmürettibe uzatmış. Çabuk, tashihini bekliyeceğim, demiş. Patron hemen:

— Canım bizim bildiğimiz Mahmut Sadık bey yazı vermez olur mu?

Mahmut Sadık bey, celse sona erince doğru mürettiphaneye: — O yazıyı dizmeyin!..

— Neden?

— Neden olacak, o, patronu atlatmak için bir gösterişti. O yazı dün çıkan yazıların müsveddesidir. Tashih ederken dün çekmecede kalmış...

— Peki açık yere ne koyacağız?

— Biraz bekleyin şimdi veririm.

Ertesi gün çıkan gazetede Mahmut Sadık beyin «Mevzu kıtlığı» diye bir yazısı bir hayli okuyucuyu meşgul etmiş ve gazetenin o kısmı da boş kalmamış!.. Ne zaman yazacak bir mevzu bulamasam derhal bu vaka hatırıma gelir. Merhum üstada rahmet dilerim.

PİYANGO!

İnsanı bazan bir gecede değiştiriveriyor. Her ay bu yüzden bir vatandaş, belki de bir çok vatandaş zengin oluyor. Radyo ikide birde insana talih yolunu açmak için piyangodan bahseder durur ve bilet almamızı hatırlatır. Bunu hepimiz unutmasak çok iyi olur. Çünkü belli olmaz, yuvarlaktır bu, döner döner çıkıverir.

Hürriyetten bir müddet sonra İzmirde bir Belediye tanzifat amelesine Rumeli Şimendifer tahvilinin en büyük altın ikramiyesi çıkıvermişti. Adamcağız bu bileti de köyüne giden bir arkadaşının hatırı için zorla alıp torbasına atıvermişti. Bu adam bir gecede çöplükten kurtulmuş, torbasına altın doldurarak köyüne bir servet götürmüştü. Giderken 120 kuruş aylığını da Belediyeden almayı unutmamıştı! Bu, birdenbire zengin olan fakirle bir saat kadar konuşmuştum. Bu talihli adamın demeci ve bu olay o zaman İzmir gazetelerinde heyecanla okunmuştu. Bu meraklı mevzu İstanbul ve Beyoğlu gazetelerine oradan da bir müddet sonra Avrupa gazetelerine yayılmıştı. Hattâ Mahmut Sadık merhum o zaman Yeni gazetede yazdığı takvimden bir yaprak bendine bu hâdiseyi geçirmişti. O vaktin bazı meşgul muharrirleri dalgınlıkla bunun nerden geldiğini unutarak Viyana gazetelerinden naklen yazan Osmanişir loid gazetesindeki yazıyı yeni bir havadis diye yine sütunlarına alıvermiş, günlerce gülünç hallere sebep olmuştu!..

Biz de piyango bahsini evirip çevirip yine bu sütunlara

(Arkası S. 11 de)

FELEKten RİVAYET

Ben Hepsini Tanırım!..

Felekten rivayet:

BEN HEPSİNİ TANIRIM!..

— Nereye böyle Amcabeyciğim?

— Sorma Kadastroda bir işim var da.. Lâkin çapraşık bir şey. Bir tanıdık arıyorum.. Hani, evrakı çabuk çıkartmak için..

— Aman Amcabeyciğim! Size can feda!.. Ben hepsini tanırım..

— Ya!.. Hay Allah razı olsun. Mümkün olsa beraber gitmeyi teklif ederdim..

— Ne demek efendim, ne demek. Yalnız eve gidip biraz karnımı doyurmak isterdim. Sabahleyin kahvaltı etmeden çıktım.

— Bırak efendim! Gel şurada biraz safra bastıralım. Oradan kalkar gideriz.

(Bir muhallebiciye girerler. Bütün Kadastroyu tanıyan zat bir tavuk çorbası, bir pilâv, birisi kaymaklı iki tavuk göğsü yedikten sonra geyirerek dükkândan çıkarlar!)

●

(Amcabey, o ve daire müdürü..)

— Müdür beyefendi, Amcabeyimizi zatıâlinize takdim ederim. Kendilerinin dairenizde bir işi var da, değerli yardımınızı rica etmiye geldim. Tabiî aramızdaki âşinalığa güvenerek..

(Müdür Amcabeyin elinden numarayı alıp, çıngırağı basar. Odacı gelir.)

— Hasan! Al şu numarayı Ali beye götür! Bu evrakı çabuk çıkartsın.. (Berikine dönerek) affedersiniz, kiminle müşerref oluyordum.

— Aman beyefendi! Bu ne dalgınlık! Bendeniz Şakir Geneleseven...

Her gün birlikte...

— Hatırlıyamadım.. (Düşünerek) simanızı hiç görmemişim.

— Aman beyefendi her gün birlikte.. Ondan sonra efendim, tramvaya binmez miyiz?

— Fakat ben Gedikpaşada oturuyorum, yaya gelirim..

— Tamam tamam... Kaç defa birlikte köprüyü geçtikti hani..

— Yanlış..

— Nasıl olur efendim.. Radyonuz yok mu?

— Var.

— Hah! Her akşam rodyo dinlemiyor muyuz..

— Nerede?

— Siz devlethanede, bendeniz de fakirhanede!.. Allah ömürler versin efendim.. Ayrı gayri var mı? Her halde hatırlıyacaksınız. Üç defa birlikte mevlût dinledikti..

(O sırada Amcabeyin kâğıdı yapılmış gelir)..

Çıkarken:

— Ben demedim mi Amcabeyciğim!. Hepsini tanırım diye! Lâkin müdür tanımamazlıktan geldi. Doğru adamdır da iltimas ettirdim, demesin diye!. Eyvallah Amcabeyciğim... Yok yok. Teşekküre hacet yok! Vazifemiz.. Ne zaman emrederseniz hizmetinize gelirim.. Ben hepsini tanırım dedim a, hepsini...

B. FELEK

— Bizi kötülerler amma.. Bu memleket.. Bizim yüzümüzden.. Yeşilay gibi... Bir hayır cemiyeti kazanmıştır!.. Efem?

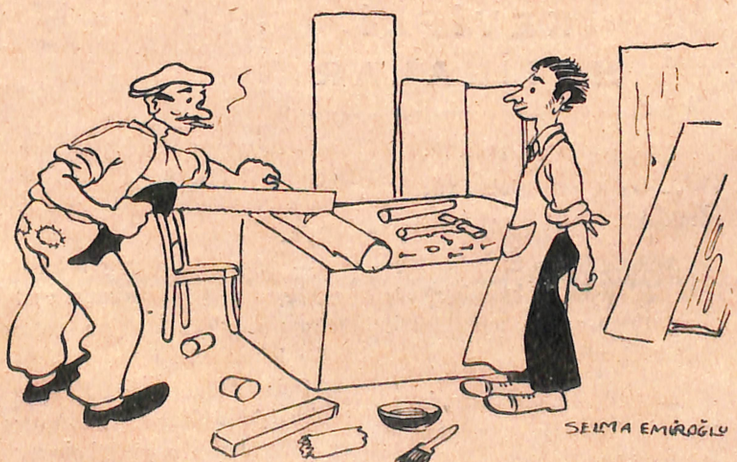

— Santajcı nedir usta?..

— Dinsizin hakkından gelen imansız!..

Amcabeyden rivayet

Dam = Çatı!

Ankara caddesinin son günlerdeki mevzuu bu geceki Basın balosu!.. Baloya hazırlananlardan biri de Nizamettin Nazifti. Birlik reisi Hakkı Tarık Us'a ilk naslayışta müjdeledi:

— Tam üç tane dam hazırladım monşer!..

Tarık Us gülümsedi:

— Oh, maşallah!.. Artık şu dünyada bir çatım yok, diye şikâyet edemezsin!..

Üstatlık !

Bir gazetede mizah üstadı İncili Çavuşun mezarına türbe yapılacağı yazılıyordu. Bu yazıyı okuyan Fazıl Ahmet Aykaç:

— İşte bir bobstil yazısı daha!.. dedi.

Nereden anladığını soranlara:

— Ancak onlardır ki böyle önüne gelene «üstat» lık pâyesini tevcih ederler!.. cevabını verdi.

Tersine !

Hayriye lisesinin kapatılması ileri geri lâkırdılara yol açtı. Bazı gazeteler, okulun böyle yıl ortasında kapanmaktansa yıl sonunda kapanmasının daha iyi olacağını yazdılar. Bu tenkitleri okuyanlardan biri:

— İyi ama, dedi, mektebin daha fazla açık kalması belki daha fena neticeler doğurabilirdi...

İyimser bir vatandaş ona şu cevabı verdi:

— Bunun da çaresi vardı bayım. Mektebin adı tersine çevrilirdi!

Olağan İşler

Tebrik

Vali ve Belediye reisi Doktor Lûtfi Kırdar, geçen yağmurlu günlerden birinde Eminönüne giderek meydanda tramvay bekliyen halkı ziyaret etmiş ve kışın yağmura, rüzgâra; yazın güneşe, sıcağa karşı gösterdikleri mukavemetten ötürü kendilerini tebrik etmiştir!..

Mısır Çarşısı

İstanbul Belediyesinin fevkalâde gayret ve himmetile onarılan Mısır çarşısındaki dükkânların kira pahalılığından ötürü rağbet görmediği yazılmıştı. Yapılan son incelemelerden sonra bunların pahalılığından değil, fazla temiz ve rahat oluşundan dolayı İstanbul esnafının hoşuna gitmediği anlaşılmış ve dükkânların içindeki muslukların kaldırılmasına, parkelerin sökülmesine, duvarların kirletilmesine karar verilmiştir!

Bağış !

Şehrimizin meşhur zenginlerinden Papeloğlu dün Kızılay merkezine giderek bir lira teberru etmiştir!

Hediye !

Maslak yolunda, bir kaç defa, bozulan otobüsü iterek yürütmek zorunda kalan Boğaziçi yolcularından bir grup, aralarında para toplıyarak bir çift beygir satın almışlar ve Tramvay idaresine hediye etmişlerdir!

Tavzih

Edebiyat Fakültesi Dekanlığından:

14 Mart 1944 gecesi tertip edilecek olan Edebiyat gecemiz için Şehir tiyatrosu komedi kısmının seçilmiş bulunması maalesef yanlış tefsirlere yol açmış, herkes modern şairlerin o gece komedi sahnesinde tuhaflık yapacaklarını sanmıştır.

Yalnız Divan edebiyatına hesredilen o gecemizin komedi ile ilgisi, okunacak eserlerin, şairlerinin kıyafetlerine girmiş gençler tarafından okunmasından izarettir, tavzih olunur!

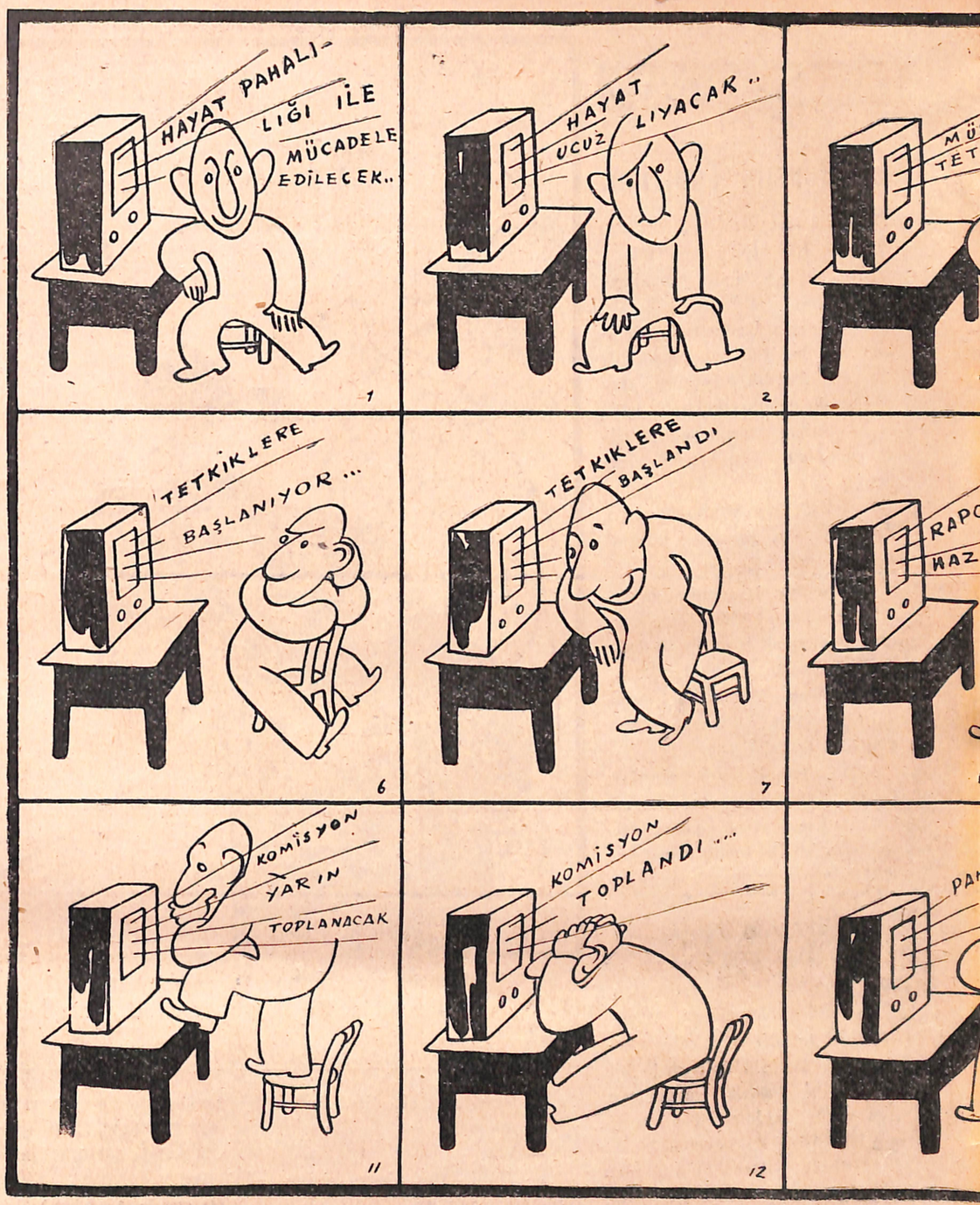

HAYAT PA

KEYİFLİ HATIRALAR

EMN-ÂBÂD

Çallı, matbaaya gelmişti:

— Daha, çok işiniz var mı çocuklar?..

Agâh, elleri arkasında, taşlıkta dolaşıyor, sabırsızlanıyordu. Çallının soruşu, onu, büsbütün sinirlendirdi:

— Miskinlikleri üzerinde.. Biraz geyret etseler, çoktan bitirirlerdi.

Agâhı çağırdım:

— Ağrısı tutmuş gibi ne dolaşıyorsun? Haydi, Çallı ile beraber «Ştaynburg» a gidin, biz de geliriz..

— Aman, fazla geç kalmayın. Kuzu gibi istakozumuz var! Sofrayı vaktinde kuralım, ağız tadile lokma edelim..

Onlar gittiler. Ömer Rıza ile benim, işimiz biraz daha uzamıştı. «Ştaynburg» a gittiğimiz zaman, onların masasında iki gazeteci arkadaş daha bulduk.

Çallı, çok keyifliydi, tekrar ediyordu:

— Elbette ya... Elbette ya...

Bizim geldiğimizi görünce, ellerini havaya kaldırdı:

— Burada durmıyalım, kalkın Fındıklıya gidelim!..

Hiç itiraz eden olmadı, hesaplar görüldü, karşı kaldırımda nöbet bekliyen otomobillerden birine doluştuk...

Fındıklı sarayında, Çallının atölyesine gitmiştik. Çallı, gözle

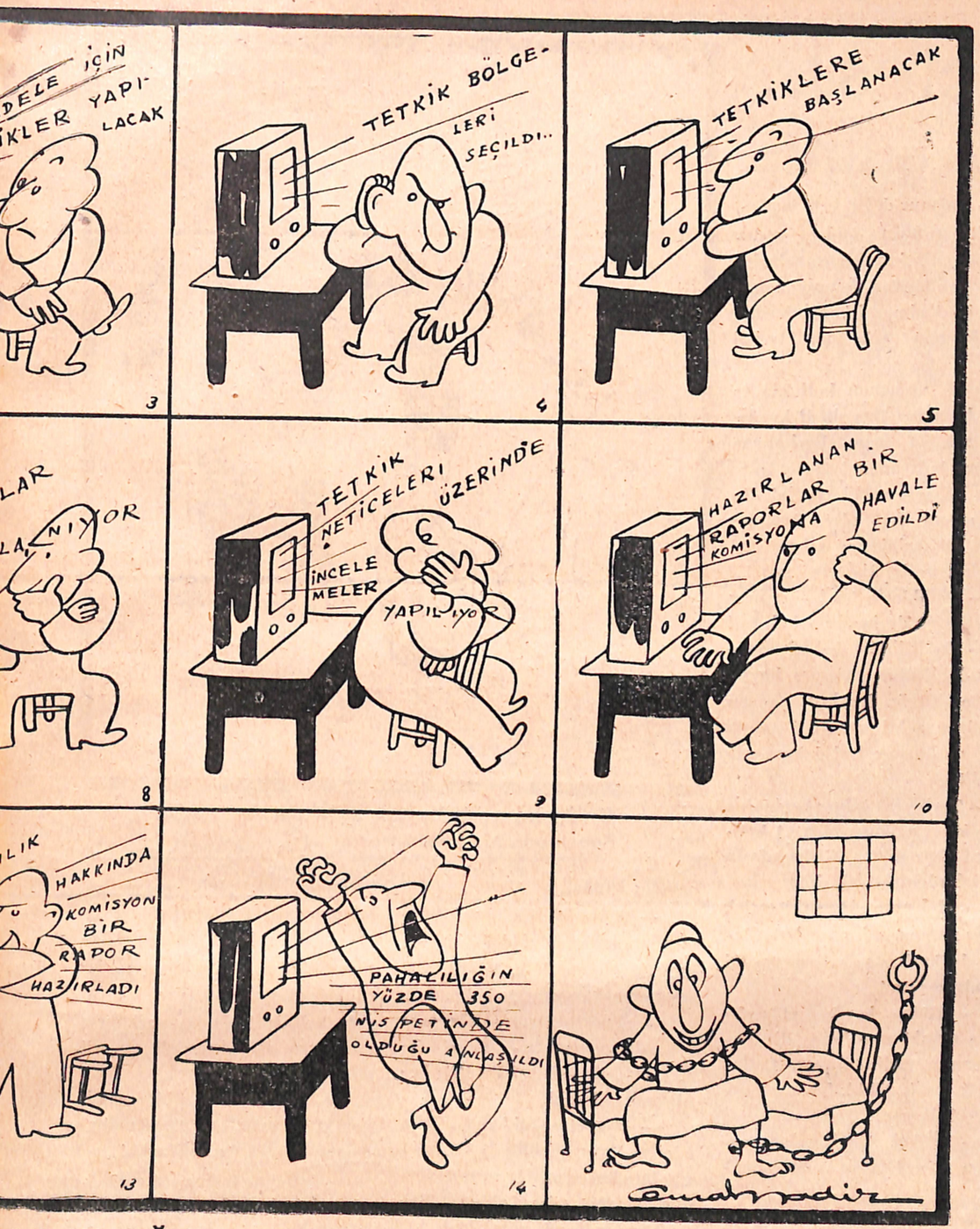

ALILIĞI!..

ECELERİ!..

Yazan:
MAHMUT YESARİ

kaş arasında masayı donatmıştı. İstakozu görünce, hak verdik. Hakikaten kuzu gibi idi.

Akşam olmuş, ortalık iyice kararmıştı. Hava güzeldi. Ilık bir rüzgâr esyirodu. Balkonun kapısını açmıştık. Denizdeki mavnaların, takaların, demirli vapurların, karşı kıyıların ışıkları sular üzerinde oynaşıyordu. Hepimizin neşesi yerinde idi.

Çallı, hazırladığı sofradan memnundu:

— Buradaki kayıkçıların hepsi ahbaptır. Evvelden tembih ettim, hususî olarak ayırdılar. Müsaadenizle, böylesi her zaman bulunmaz!..

Vakit, epey geçmişti. Atölyenin kapısı birdenbire açıldı, bir genç kadın göründü.

Arkadaşlardan, Fındıklı civarında oturanı şaşırdı, afallադı. Kadın, titiz adımlarla, ona doğru yürüdü, ekşi bir sesle bağırdı:

— Ben, evde, sofra başında bekliyeyim; sen, burada keyif çat ha!..

Çallı, hiç sükûnunu bozmamıştı, kayıtsız bir tavırla araya girdi:

— Hiddet buyurulacak bir şey yok hanımefendi..

Kadın, Çallıya döndü, kaşlarını çattı; ağzını açtı, gözünü yumdu, söylemediğini bırakmadı.

Çallı, onu, yine aynı sükûnetle dinliyordu; kadının bir ara, soluk alır gibi durmasından istifade etti; yerlere kadar eğildi ve kollarını açarak sofradaki istakozu gösterdi:

— Enfes istakozumuz var, hanımefendi. Lûtfen, tenezzülen ikbal buyurmaz mısınız?

Kadın, büsbütün çileden çık-

(Arkası S. 11 de)

Bâki kalan bu kubbede

Hacı bektaşi yortusu!..

Üçüncü Selim, Dördüncü Mustafa zamanlarile İkinci Mahmudun ilk yılları yeniçeri ocağının, kelimenin en kuvvetli mânâsile; haşarat yatağı halini aldığı devirdir. Bilhassa İstanbulda, hamal, manav, hamam tellâğı, kayıkçı gibi ayaktakımı esnafının hepsi yeniçeri ocağına yazılmış, kahvehane ve meyhanelerde çeşitli rezaletler, şenaatlar yaparak, sokaklarda ırz ehli avrat ve uşağa sarkıntılık ederek, çarşıyı pazarı haraca keserek her biri birer baldırı çıplak zorba kesilmişti. Sefere giderlerken de «kılıç parası, tüfek ve piştov parası, barut parası, çizme parası..» diye çarşıları dolaşıp zorbalıkla para toplarlar, vermiyen tüccarları akıl ve hayale gelmez tecavüzlerle rezil ederlerdi. Halk bunlara «Seferli eşkiyası» adını takmıştı. Seferli eşkiyası çarşı dolaşmasına çıktı mı, İstanbul çarşıları günlerce kapalı kalırdı.

Bir gün iki zarif ahbap büyük Kapalıçarşıdan geçerlerken dükkânların yine kapalı olduğunu görmüşler. Biri:

— Yahu, bugün bizim bayramımız falan yok.. Çarşılı cümle yahudi ve hıristiyan mıdır ki onların bir yortuları olmak gerek?.. demiş; arkadaşı gülmüş:

— Buna Hacı Bektaş yortusu derler.. Yahudiye, hıristiyana değil zenginlere mahsustur!.. cevabını vermiş.

Boşuna nefes!..

(Komedi 2 Tablo)

= Yazan : SERMET MUHTAR ALUS =

«Kadın, 30 yaşlarında kadardır. Evde yalnız, kocasına çifte şişle kazak örmektedir. Sapsarı beniz ve üzgün halle, durmadan içini çekerken kapı çalınır. Açmıya iner. Teyzesile karşılaşır. Gelen, 55 lik, saçları sarıya boyalı, yüzü pudrlı, hattâ dudakları hafif rujlu, tavırlarından güvende ve divrikiliği besbelli bir hatundur. Tazenin hali derhal gözüne çarpar:»

— Yine ne var? Rengin uçmuş, galiba ağlamışsın. Kocan herif yine bir şeyden mi tutturup azdı?

— Vallahi budalasın! Kocanın bu kadar eza ve cefası çekilmez. Koca yüzünden bu derece helâk olunmaz. Artık bıçak kemiğe dayanmadı mı? Ben olsam yıllarca değil, bir gün bile tahammül etmem. Adamakıllı paparasını verirm. Erkek kısmı yüz götürmez, yüzü bulunca astarını ister.

— Pek doğru!

— Yine her vakitki gibi fol yok yumurta yokken tutturdu galiba. Bar bar bağırıp, ter ter tepinip, eline geçeni yerlere fırlatıp zır delileşti mutlaka!.. Senin yerinde ben olsaydım da gör. Onu öyle bir muma çeviririm ki..

— Ne yapayım, nasıl muma çevireyim? Bir evlâtçığın başı için bana yolunu öğret teyze!

— Amma dediklerimi tamamile yapacaksın!

— Yaparım!..

— Sonra cayma mayma yok ha! Boşu boşuna nefes tüketmiyeyim.

— Billâhi caymam teyzeciğim!

— Öyle ise şimdi bir tecrübesini edelim. Gûya sen, o herif olacaksın; ben de sen.

— «Gözlerinde yaş, gülümsiyerek» tiyatrocular gibi oyunun provasına mı girişeceğiz?

— Şimdi ben, sen oldum ya «Koltuğa oturup ayak ayak üstüne atar.» Sen de herifsin ya, sokaktan geliyorsun. Gûya havada bugünkü gibi yağmurlu imiş. Onun gibi paldır küldür gir içeri.

« Taze sofaya çıkıp ayaklarını güm güm vura vura girer»

— Yağmur değil, belâ baranı. Tepeden tırnağa kadar sucuk kesildim, diz kapaklarıma kadar çamurlara battım. İşitmiyor musun be kadın, iskarpinlerimi, pantalonumu çek; terliklerimi ver!..

— «Teyze hanım, koltukta istifini bozmaz.» Ben şimdi kendime kazak örüyorum, ellerimi çamurlara bulıyamam!

— Lâhavle velâ kuvvete!.. Bu karı adamı ifrit eder. Pantalonumu, iskarpinlerimi çıkar, terliklerimi getir diyorum sana!..

— Dediklerin benim vazifem değil. Az ye de kendine dadı tut!

— Ne dedin ne dedin? «Sunturlu bir küfür savurur» bugün yine o düzgün kuklası teyzen kartolozu geldi, sana fiti verdi verdi de burnun kaf dağına çıktı galiba.

— Terbiyeni takın; benim bir tanecik teyzeciğime hürmet boynunun borcudur. Kadıncağızın bir haftadır uğradığı bile yok.

— «Saksının altındaki çatlak tabağı yere atarak parçalar». Beni fazla kızdırma, elime geçeni parçalıyacağım!..

— «Katıla katıla gülerek» her zamanki marifetin. Bir bakımdan temizlik oluyor. Çatlak çutlak, kırık dökük hırdavat ortadan kalkıyor.

— «Öfkeli öfkeli solur» açlıktan geberiyorum. Ne yemek var?

— Börülce!

— Hay Allah belâsını versin börülcenin. Suyu ayrı, seli ayrı, cambul cumbul börülceyi ne diye pişirip durursun? Şimdi gidip tencereyi çöp tenekesine dökeyim mi?

— O da keyfine bağlı. Canın daha âlâ yemek istiyorsa her gün on liralığı bırakırsın; kuzuyu, dolmayı, balığı tatlıyı yersin...

— «Yine okkalı bir küfür savurduktan sonra» parasızlıktan kart kart kazındığımı gözlerin görüyor. Taş kafana dank demiyor mu?

— İçkine para buluyorsun!

— Bütün gün dairenin evraklarilebeynim tuz kabağına dönüyor. Biraz başımı dinlendirmek için bir kaç tek çakışım mı gözüne batıyor? Yallah yallah bir papelin içinde...

— Ayda 30 lira eder. Bunu meyhanelerde selef dağıtacağına kılık kıyafetime bak. Misafir yanına çıkacak entarim kalmadı.

— «Yumruklarını sallar, yere tekmeler veriştirir.» Ölür müsün, öldürür müsün? Bu karı beni katil edecek!..

— «Gayet soğukkanlı.» Rica ederim kuru gürültüyü kes; artık bundan sonra kararımı verdim, herşeyi göze aldım. Sen sağ, ben selâmet, ayrılalım!

«O esnada sokak kapısı, yumruklarla, yıkılırcasına çalınır..»

Teyze hanım,

— Provasını yaptık işte. Şimdi herife karşı aynı aynına bu muamelelerde, bu ağızlarda bulunacaksın. Bak nasıl burnu sürtecek, sen de rahat edeceksin!.. deyip hemen abdesthaneye kaçar, sürgüyü sürer. Taze,

— Hiç merak etme teyzeciğim, öğrettiklerini aynı aynına yapacağım! diye aralıktan fısıldayarak gidip kapıyı açar.

Bay, ayaklarını güm güm vura vura, paldır küldür girer:

— Yağmur değil, belâ baranı! Tepeden tırnağa kadar sucuk kesildim, diz kapaklarıma kadar çamurlara battım. İşitmiyor musun be kadın? İskarpinlerimi, pantalonumu çek; terliklerimi ver!..

— «Ağzı kulaklarında, süklüm püklüm» Nonoşum gir odacığına, otur koltucuğuna. Zarar yok, koltuk, keçe çamurlanırsa cancağızın sağ olsun; silerim, süpürürüm, hiç üzülme...

— Sırıl sıklam, bir saattir kapıyı yumrukluyorum da duymuyor musun be mübarek!..

— «Bayın önüne diz çöküp iskarpinlerini çıkarır. Terliklerini önüne çevirir.» Kuşuruma bakma, affet kocacığım. Demin, bitişikteki bunak kocakarı gelmiş, çenesini açmıştı. Abuk sabuk lâflarmdan başım öyle şişti, kulaklarım öyle uğuldamıya başladı ki billâhi kapının vurulduğunu duymadım. Her tarafın yam yaş, aman üşüme; çamaşır değiştir; mangalda tuğla ısıtayım, tabanlarının altına koy. Dağlara taşlara basurun nüksederse ne yaparız?

— İkinci tablo —

«Helânın içinde bu lâkırdıları duyan teyze hanımın ağzı açık kalır; tekrar tekrar mırıldanır:»

— Alık karının dik âlâsı benmişim de haberim yok. Boşuna nefes tüketmişim meğerse!..

(Perde kapanır)

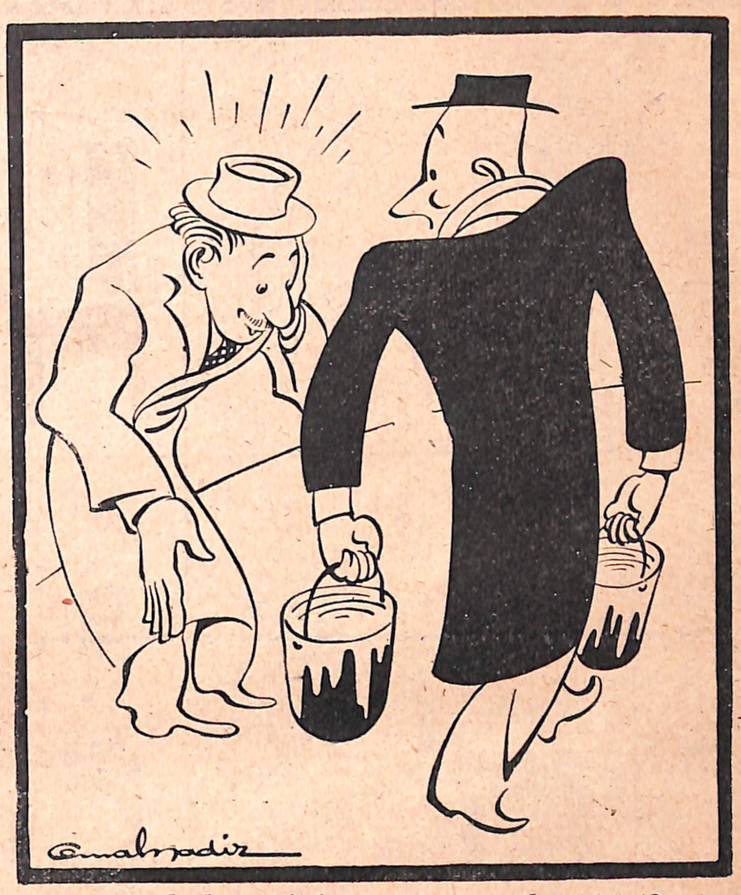

— Bu kadar yeşil boyayı ne yapacaksın üstat?..
— Son moda bir kadın resmi yapacağım!..

ALDI AMATÖRLER BAKALIM NE DEDİ!

1944 dünya olimpiyadında:

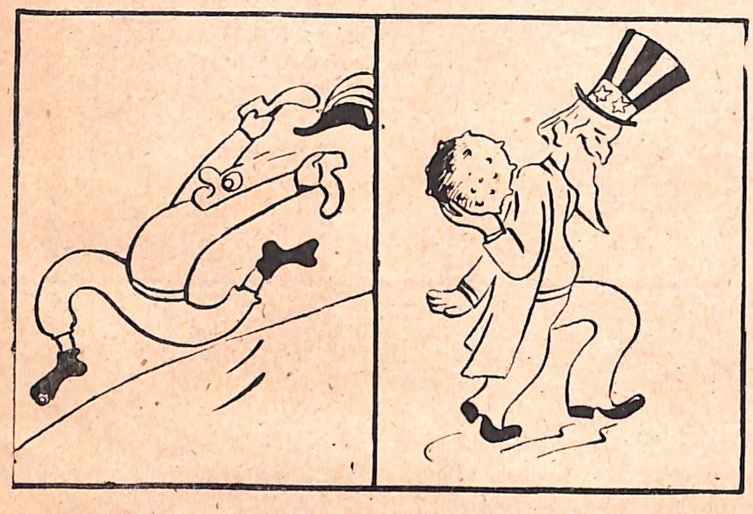

100 metre şampiyonu!.

Gülle şampiyonu!

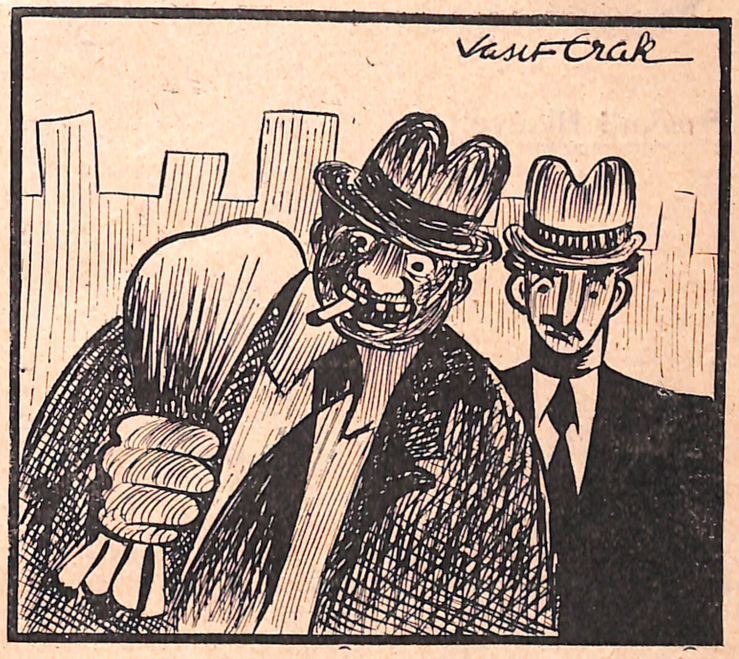

— Öteberi almak için acaba hangi çarşıya gitsem?..
— Kadıköy vapuruna git!.. Aradığını orada bulursun!

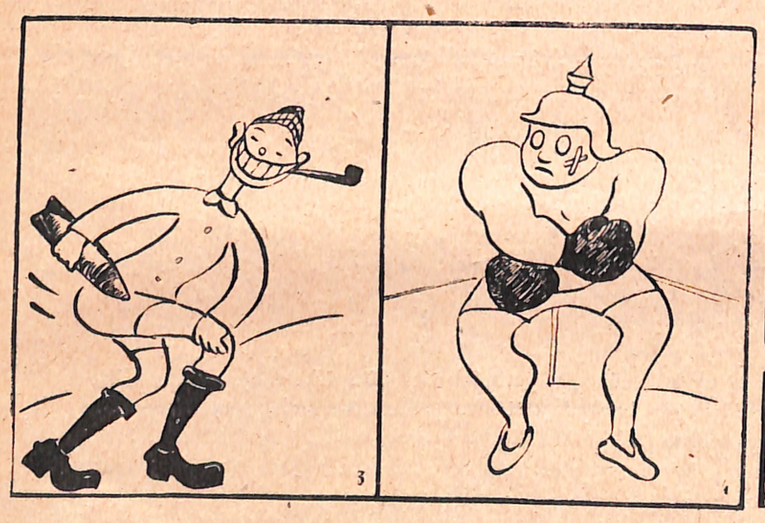

Disk şampiyonu!

Boks şampiyonu!

— Karının kızdığını nasıl anlarsın?
— Eline süpürgeyi almasından!..

Salamon — Eyvah.. Sana âşık oldum galiba...
Kadın — Nereden anlıyorsun?
— «Elli lira ver» dedin de kalbim çarpmadı!..

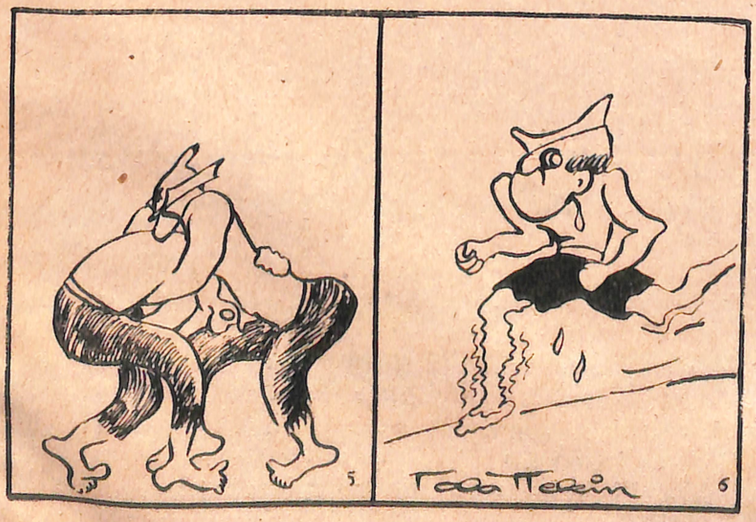

Güreş şampiyonu!

Mukavemet şampiyonu!

Vahşi — Yâ mâbut!.. Sen bizi medenîleşmekten koru!..

Yadık Köpek

Resimli Hikâye: 3

Yazan : **PATAVATSIZ**
Çizen : **Selma EMİROĞLU**

Anlaşıldı ki bu üçüncü denemede Daltabanın canına okuyamamıştı. Zavallı, merhametli avcı yüreği sızlıya sızlıya bu denemeden de döndü...

Fakat iş bununla bitmiş değildi. Kafasını kurt gibi yiyen bu meseleyi halletmek, biçare hayvancığı biran önce rahatına kavuşturmak gerekiyordu...

Son bir çare olarak aklına zehir geldi!.. Evet, zehir!.. Belediye bile buna baş vuruyor, sokak köpeklerinin hakkından bununla geliyordu...

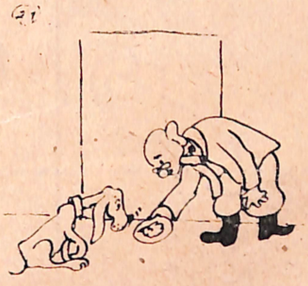

Hiç tereddüt etmeden, yemek artıklarını koyduğu tabağa süblime şişesini boca etti ve Daltabanın önüne sürdü. Dağ, tepe dolaşıp türlü ölüm tecrübeleri geçiren köpekte nazlanacak hal yoktu...

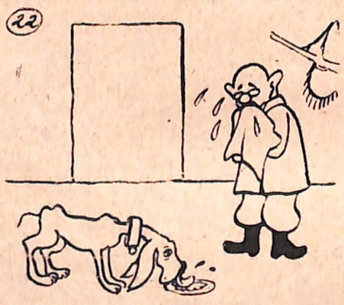

Bir nefeste tabaktakileri gövdeye indirdi!.. Fakat bu dile kolay!.. Seyredenin yüreğini parçalıyacak bir manzaraydı bu!.. Cana kıymak - köpek bile olsa - güç şey vesselâm!..

Aradan on dakika ya geçti, ya geçmedi. Daltabanın gözleri döndü, ağzından köpükler saçmıya, çırpınmıya başladı. Bir yandan da öyle kötü sesler çıkarıyordu ki dayanılır gibi değil...

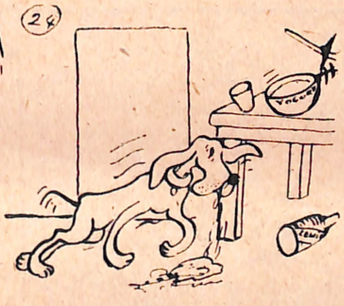

O zavallı, sümsük, yerinden kımıldamıyan hayvan, midesini oyan zehirin tesirile kuş gibi çırpınıyor, kendini yerden yere atıyordu...

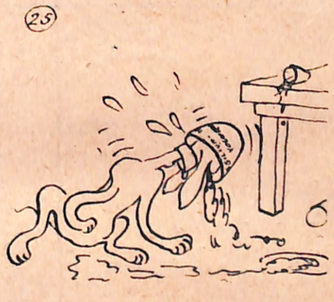

Bu debelenme sırasında kaldırdı kendini yemek masasına çarptı. Masanın üstünde duran koskoca yoğurt kâsesi yaylanmış gibi yerinden fırladı.. Haydi Daltabanın başına!..

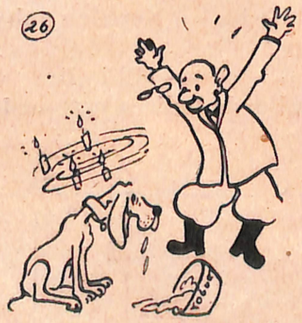

Hayvancık, gökten inen bu şifalı yiyeceği iştahla yalamıya başladı. Yoğurt, zehirle yanan ağzını, boğazını ve midesini bir yaz yağmuru gibi serinletti. Üstüne başına bulaşanlardan mâda, yerlere serpilen, kâsede kalanları da sildi, süpürdü...

Oooh!.. Biraz ferahlamıştı. Ağzının köpürmesi, içinin yanması, başının dönmesi, kuyruğunun titremesi geçti, kendine geldi.. Köpeğinin cesedini bulmak ümidile tekrar içeri giren Çakaralmaz Daltabanı yine dört ayağı üstünde görünce şaşırdı kaldı... Ne garip tesadüftü bu?..

Şimdi ne yapacaktı?.. Bu dokuz canlı mahlûku aldı karşısına, yine efkâra daldı. Nasıl çıkmalıydı bu işin içinden?.. Ya maksada ulaşmalı, ya vazgeçmeliydi. Vazgeçse hayvancığın bir zaman daha sürünmesine sebep olacak.. Vazgeçmese bu işkencelere can dayanmıyacak...

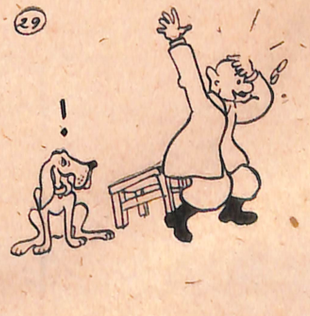

Nihayet.. Evet nihayet beyninde müthiş bir fikir çaktı: «Şu Azraile öyle bir iş edeceğim ki o da şaşacak, Daltaban da, cümle âlem de... İsterse almasın bakalım şu köpeğin canını!..» Yerinden fırladı ve doğruca av eşyasının bulunduğu odaya koştu...

(Arkası var)

AVRUPA MUKADDERATININ YEDİ MUAMMASI

Nebioğlu yayınevi, değerli neşriyatının en sonuncusu olan Jules Romains'in «Avrupa mukadderatının yedi muammasi» adlı eserini yayınladı.

Dünya harbine ait pek mühim ifşaatı belirten bu kitap, Amerika harbe girmezden evvel Nevyorkta neşredilmiş ve kıymetli tercümelerile milli kütüphanemize büyük değerde eserler kazandırmış olan Maarif Vekilliği tercüme bürosundan Lûtfi Ay tarafından dilimize çevrilmiştir.

Kitap, gözalıcı bir kapak içinde 237 sahifeden ibaret ve 150 kuruştur.

Kitabın övülecek bir tarafı da temiz dikişli, sağlam bir cilt olmasıdır. Mâmâ, bizde satışa çıkarılan kitapların çoğunda bu meziyet yoktur. İnsan daha kitabı yarılamadan her forma bir yana dağılır, hattâ kaybolur!.. Okumanın tadı kaçar. Bu kitapta işte bu kusur yok. Kemiyet ve keyfiyet bakımlarından ayrı ayrı zevk veren bir eser!.. Yalnız kitabın kabındaki sekiz politika adamının resmile kitabın adı arasında bir uygunsuzluk var: Biri yedi, biri sekiz!.. Belki de bu muammadır!..

(S. 7 den devam)

mıştı; Çallı, yine sükûnunu bozmuyor, dudaklarında sept'k bir tebessümle bıyıkaltından gülerek dinliyordu.

Nihayet, kadın, yorulmuştu, kocasını kolundan tutup çekti:

— Hayci, yürü... Eve gidiyoruz.

Kocası, yavaş sesle karısının kulağına fısıldıyor, onu yatıştırmıya uğraşıyor; kadın, dinlemiyor, silkinerek ondan kurtulmak istiyordu. Bu mücadele uzun sürmedi, kadın kocasının koluna yapıştı, sürükleyip götürdü.

Biz, sesimizi çıkarmadan arkalarından bakıyorduk. Çallı, başını salladı:

— Bu kadın, istakozdan almamakla hata etti!..

Agâh, sordu:

— O kadar lâf söyledi, ağzını açıp ta bir şey söylemedin..

Çallı, omuzlarını kaldırmıştı:

— Ne söyliyecektim? İkram edilen böyle bir istakozu reddedecek kadar ağzının tadını bilmiyenlere cevap vermiye tenezzül etmem!..

— Sana, âdeta hakaret etti.

— Hayır! İstakoza hakaret etti. Onu affetmiyorum!

Araya giren soğukluk geçmişti. Kâh sofra başında toplanıyor, kâh balkona çıkıp denizi seyrediyorduk.

Çallı, birdenbire elini alnına vurdu, bana:

— Yesari, dedi, seninle balığa çıkalım mı?

— Çıkalım.

Hemen, balkondan seslendi:

— Ahmet reis... Ahmet reis...

Sandal, sahile yanaşmıştı.

Çallı, kürekleri alırken sordu:

— Oltalar hazır mı?

— Hazır... Burundaki kapağı kaldırın, orada...

Biraz açıldık. Çallı, oltaları buldu, çıkardı. Yemler de hazırmış.

Deniz, ölü idi. Yalnız, vakit vakit geçen şileplerin, romorkörlerin, Şirket vapurlarının çıkardıkları dalgalarla hafif sallanıyorduk.

Oltayı, denize atmış, bekliyordum. Fakat oltaya, balık vurmuyordu. Usta balıkçı olmadığım için, ancak körlemeden balık tutabilecektim. Çallı da, benden

(S. 8 den devam)

aksettirmekle bu çevirdiğimiz yuvarlaktan, numaralarımızın bir gün fırlayıvereceğine şüphe etmediğimizi anlatmak istiyoruz!..

ZENGİNLİK!..

Piyango çekilirken şu meşhur Sait Çelebi de radyo ile bir hayli heyecana düşürürdü. Top geliyor, top düştü.. İşte numarası filân derken halk bu piyango merasimini eğlenceli geçiriyordu. Şimdi bu zat tıpkı piyango vurmuş zenginler gibi — gibisi fazla! — muhteşem bir Ankara sinemasının sahiplerinden bulunuyor. Bu zatın sinema sahibi oluşuna memnun oluyoruz ama piyango spikerliğinden çekilişine üzülüyoruz. Şu zenginlik te ne tuhaf şey. Kimisinin sesini yüksek tonlara çıkartır, avaz avaz bağırtır; kimisini de susturup ortadan kaybediverir!..

Ankaralı amca

pek usta değildi sanıyorum.

Hem balık bekliyor, hem konuşuyorduk. Bir ara, benim olta, sarsıldı, biraz tartakladım, daha şiddetli sarsıldı, çektim, ağır!.. Gelmiyor...

— Çallı, galiba büyük bir balık takıldı!

— Benim olta da öyle Yesari.. Bu gece, kısmetin açık galiba.. Oltayı çekiyorum, gelmiyor. Çallı da çekiyor, gelmiyor. Yalnız, biz oltaları çekerken sandal da dönüyor. İkimiz de, hızla çektik, oltalar koptu. Meğer, ben Çallının oltasına yakalanmışım; Çallı da benim oltama yakalanmış!..

Mahmut Yesari

Sahibi: Sermet Muhtar ALUS
Neşriyat Müdürü: OSMAN N.
Cumhuriyet Matbaası İstanbul 1944

— Bu güzellik soyundan mı?

— Hayır, «KANZUK» tuvalet müstahzaratını kullanmaktan!.

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Rumuzlu konuşan.

2 — Bir nota.

3 — Yürüyen bir cismin yerde bıraktığı şey.

4 — İki cismin biribirine çarpması.

5 — İşaret zamiri. İç iltihabı.

6 — Farsça yüz. Lüküsleşen gıdalardan biri. Bir ek edatı.

7 — Asker. Nota. Bir hayvan.

8 — Kaymakamlık.

Yukarıdan aşağı:

1 — İlkbahar meyvalarından biri. Seçimde kullanılır.

2 — Çok yiyen.

3 — İçkiler in en faydalısı.

4 — Herkesin hakkını tanıyan. Tavır.

5 — Faydalı bir böceğin yuvası. Sokaklarımızdan eksik olmıyan şey.

6 — Farsça saç.

7 — Trakya nehirlerinden biri.

8 — Birbirine yakın. Tarihten evvel küçük Asyanın sahibi olan millet.

Amcabey

SİYASÎ MİZAH MECMUASI

Sayı: 67

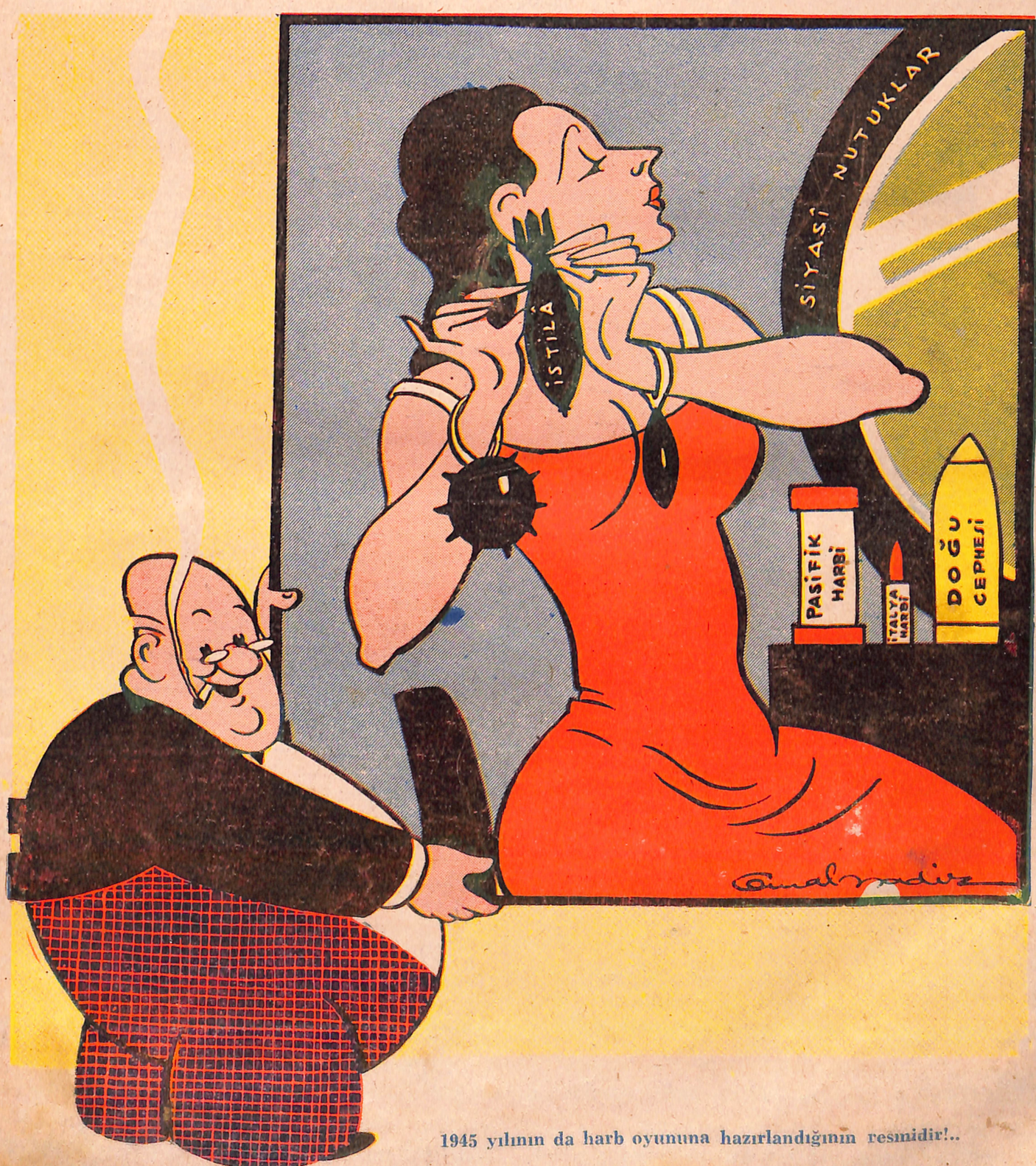

1945 yılının da harb oyununa hazırlandığının resmidir!..